A°. 1852. N°. 281.

Opregte Haarlemsche Courant van Zaturdagsche 27 November.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

VAN DEN RIJN, 25 November.

Brieven uit Italie melden, dat de sardinische Wetgevende Vergadering, na eene prorogatie van vier maanden, hare werkzaamheden heeft hervat. De presiderende minister *Cavour* is nog niet zoo verre hersteld, dat hij de vergadering der Gedeputeerden heeft kunnen bijwonen. Zijn voorganger, de heer *d'Azeglio*, heeft als Gedeputeerde plaats genomen in het regter-centrum.

Het lijk van den vermaarden *Gioberti* is te Turin aangekomen, en zal met de meeste plegtigheid ter aarde worden besteld. De Kamer der Gedeputeerden heeft besloten, dat zij daarbij door haren voorzitter zal worden vertegenwoordigd. Bijna al de gemeente-besturen in Sardinie hebben deelgenomen aan de inschrijving, om een nationaal gedenkteeken te zijner eer opterigten.

— Te Hanau is, ten gevolge van een besluit van het administratief gezag, het dusgenaamde instituut van onderwijs voor jongelieden van den heer *Rödiger* gesloten. Dit is niet zonder tegenstand van de zijde der jongelieden bewerkstelligd. — Naar men verneemt, behoorden onder de kostleerlingen, jongelingen uit Batavia, aan welke veertien dagen tijd vergund is, alvorens de woning te moeten ontruimen. — Het blijkt niet, dat de heer *Rödiger*, zooals verzekerd is, gearresteerd is geworden.

PARIJS, 24 November.

De vermoedelijke uitslag der stemming over het Senaatsbesluit van 7 November, en het artikel, waarbij de bestuurder en de schrijvers van het *Journal des Débats* zich aan de thans bovendrijvende partij aansluiten, zijn heden de onderwerpen, waarop bijkans uitsluitend de aandacht is gevestigd.

Wat de stemming aangaat, zoo blijkt het meer en meer, dat de bewindslieden allezins reden zullen hebben om tevreden te zijn met den loop, welken de zaken zullen nemen. Reeds heeft men, door middel van den telegraaf, uit de departementen eene menigte berigten ontvangen, waaruit blijkt dat het aantal der personen, die zich voor de invoering van den keizerlijken regeringsvorm hebben verklaard, ruim 4,100,000 bedraagt, en dat niet meer dan 184,000 burgers eene afwijzende stem hebben uitgebragt. Te oordeelen naar de tot dus ver verkregene uitkomst, meent men te kunnen aannemen, dat meer dan 8 millioenen stemmen zich voor het Keizerschap zullen verklaren, en tegen hetzelve niet meer dan 3 à 400,000 stemmen. Den 20sten December 1851 heeft het aantal der tegenstemmenden 640,000 bedragen.

Morgen zal de Wetgevende Kamer bijeenkomen, ten einde het officiële verslag optemaken van den uitslag der stemming. Heden wordt verzekerd, dat het Keizerschap den 2[den] December met zekere plegtigheid zal worden geproclameerd, in tegenwoordigheid van de drie hoogste Staatsligchamen, namelijk van den Senaat, de Wetg. Kamer en den Staatsraad, en dat deze belangrijke gebeurtenis zal plaats hebben in de Maarschalks-zaal van het paleis der Tuilerien. Men verwacht, dat den vorigen dag de leden van de Wetgevende Kamer zich gezamenlijk naar het paleis van Saint-Cloud zullen begeven, ten einde Prins *Lodewijk Napoleon* den uitslag der stemming medetedeelen.

Onder de personen, welke waarschijnlijk zullen worden uitgenoodigd om de plegtige afkondiging van den nieuwen regeringsvorm bijtewonen, wordt de Emir *Abd-el-Kader* genoemd. De napoleontische dagbladen verkondigen met eenigen ophef, dat de Emir heeft verlangd, om mede zijne stem uittebrengen ten gunste van het Keizerschap, en dat de maire van Amboise zich heeft beijverd om hem daartoe in de gelegenheid te stellen.

De Emir heeft zich, met de Arabieren van zijn gevolg, naar de mairie begeven, en allen hebben hunne stembriefjes in eene afzonderlijke stembus geworpen. De brief, waarin *Abd-el-Kader* zijnen wensch heeft kenbaar gemaakt om mede te stemmen, houdt in, dat hij en de zijnen thans moeten worden beschouwd als fransche burgers, eensdeels uithoofde van de liefde en vriendschap, welke men hem hier te lande toedraagt, anderdeels omdat sommigen hunner in Frankrijk zijn geboren en door fransche vrouwen gezoogd; — dat eenige hunner lotgenooten in Frankrijk zijn overleden en begraven; — dat hij, *Abd-el-Kader*, van het Hoofd van den Staat een zwaard heeft ontvangen, en dat er alzoo allezins grond aanwezig is om hem in de gelegenheid te stellen van mede te werken tot de benoeming van „ een Sultan."

Even als op den uitslag der stemming, en welligt nog meer, is de aandacht gevestigd op het betoog 't welk gisteren in het *Journal des Débats* is geplaatst. Sommigen beschouwen hetzelve als een blijk, dat de heer *Armand Bertin* zich geheel aan de tegenwoordige bewindslieden heeft aangesloten; anderen gaan nog niet zoo ver, en houden het er voor, dat de genoemde staatkundige schrijver thans weder, even als onder de Restauratie, wel is waar de Regering zal ondersteunen, doch te gelijker tijd eene plaats zal innemen onder de verdedigers der gematigde liberale beginselen.

Van eene gewoonlijk goed onderrigte zijde wordt gemeld, dat het artikel van den heer *Bertin* nergens meer genoegen heeft gegeven, dan op het paleis te Saint-Cloud, en dat de gunstige verklaring van dien onafhankelijken schrijver, niettegenstaande hij zijne vroegere staatkundige overtuiging geenszins heeft laten varen, vrij wat hooger gesteld is geworden, dan de hoogdravende lofredenen en vleijerijen, welke men dagelijks leest in de dagbladen *le Pays*, *le Constitutionnel* en andere.

Velen blijven verzekeren, dat de afkondiging van het Keizerschap gepaard zal gaan met de uitvaardiging van eene algemeene amnestie. Het ontbreekt inmiddels niet aan personen, die vermeenen, dat die amnestie geenszins onvoorwaardelijk zal zijn, maar dat de begenadigden, alvorens naar Frankrijk terugtekeeren, eene verklaring zullen moeten afleggen, inhoudende vooreerst, dat zij zich onderwerpen aan de nieuwe Regering, en vervolgens, dat zij zich voor goed van deelneming aan de staatkundige aangelegenheden zullen onthouden. De tijd zal leeren, wat hiervan is. Voorshands acht men het onnoodig, dat door de Regering deze en dergelijke maatregelen van voorzorg worden genomen, en maakt men de aanmerking, dat er geene zwarigheid bestaat om, bij de ontzaggelijke meerderheid, die zich voor Prins *Lodewijk Napoleon* verklaart, zijne vijanden toetelaten, die thans wel voor goed zullen hebben afgezien van hunne pogingen, om zijn gezag te ondermijnen en de volksmenigte tegen hem en zijne raadslieden opteruijen.

LONDEN, 24 November ('s avonds).

Het voorstel, dat lord *Palmerston*, in den afgeloopen nacht, bij de beraadslaging over het handels-stelsel, in het Huis der gemeenten ter tafel gebragt heeft, als een bemiddelenden tusschenweg tusschen de motie van den heer *Villiers* en het amendement van den kanselier der schatkist, luidt aldus:

„ Dat het de meening van dit Huis is, dat de verbeterde toestand des lands, en in 't bijzonder van de arbeidende klassen, voornamelijk het gevolg is van de jongste wetgeving, die het beginsel van onbelemmerde mededinging heeft gevestigd, ten behoeve van bescherming opgelegde belastingen heeft afgeschaft, en alzoo aan den eenen kant de kosten van de voornaamste artikelen van voeding voor het volk heeft verminderd, en aan den anderen kant den overvloed van die benoodigdheden heeft vermeerderd.

„ Dat dit Huis van oordeel is, dat deze staatkunde, standvastig gehandhaafd en met omzigtigheid uitgebreid, de nijverheid van dit land het best in staat zal stellen om hare lasten te dragen, en daardoor zeer zekerlijk de welvaart en de tevredenheid van het volk zal bevorderen.

„ Dat het Huis bereid zal zijn om alle met die beginselen strookende maatregelen in overweging te nemen, welke, overeenkomstig H[r]. M[s]. troonrede en aanbeveling, voorgedragen zullen worden."

Tot dus ver hebben de bewindslieden zich niet verklaard omtrent dit voorstel; evenmin de hoofden van de vrijhandels-partij. Intusschen laten de ministeriële bladen zich gunstig uit over hetzelve. „ Van ganscher harte (zegt heden het ministeriële ochtendblad) stemmen wij in met de verklaring van lord *Palmerston*, dat eene eenstemmige uitdrukking van het gevoelen van het Parlement over deze aangelegenheid in alle opzigten meer wenschelijk zou wezen, dan de grootste partij-triomf, en wij houden ons verzekerd, dat dit voorstel bij de bewindslieden die naauwgezette overweging zal vinden, welke men verschuldigd is aan den persoon, van wien het afkomstig is, en aan den geest, waarin het is opgesteld." — Het ministeriële avondblad onthoudt zich van eene bepaalde verklaring omtrent het bemiddelende voorstel, maar meent, dat het nu reeds te voorzien is, dat de motie van den heer *Villiers* verworpen zal worden, en dat, hetzij het voorstel van den minister, of dat van lord *Palmerston*, worde aangenomen, de uitslag in beide gevallen gunstig moet zijn voor het behoud van het ministerie *Derby*.

Ter beurze schijnt men in deze meening te deelen. De prijzen onzer fondsen waren heden willig, en in het beursberigt van het ministeriële avondblad wordt gemeld, dat niet meer gesproken werd over den hagchelijken toestand van het ministerie.

= Volgens eene door het gouvernement aan het Parlement gedane mededeeling, zijn van 1 Januarij tot 9 October van dit jaar op Cuba aangevoerd 4118 slaven. Omtrent het aantal der in Brazilie ontscheepte slaven, waarvan mede opgaaf verlangd was, heeft de Regering geen volledig berigt kunnen geven; zij heeft slechts de stellige opgaaf der ontscheping van éene lading negers, in den loop van dit jaar, bekomen.

BRUSSEL, 25 November.

Naar men verneemt, zal de minister van Financien eene wet voordragen ter conversie van de 5 pc. schuld van 1840 en 1842 zoowel, als van 1848, in 4½ pc. schuld, met aanwijzing van een termijn van veertien dagen voor de aanvrage ter aflossing, en met bepaling, dat de alzoo geconverteerde 4½ schuld gedurende acht jaren niet zal mogen worden afgelost.

's GRAVENHAGE, 26 November.

Bij Z[r]. M[s]. besluit van 24 Nov., is benoemd tot commissaris van politie en waterschout te Vlaardingen *M. P. E. Bruininck*, thans comm. van pol. en waterschout te Brielle.

— Bij besluit van 24 Nov., heeft Z. M. aan den hofraad *W. F. van Otterloo*, secretaris van Z. K. H. Prins *Frederik der Nederlanden*, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der onderscheidingsteekenen van commandeur der Wasa-orde en van ridder der 3[de] kl. van de orde van den Rooden Adelaar, hem respectievelijk door Z. M. den Koning van Zweden en Noorwegen en door Z. M. den Koning van Pruissen geschonken.

— Den 23[sten] dezer heeft de minister van Binnenl. Zaken aan de heeren *Joh. Planjer*, *Jos. Wijtenburg de Vries*, *Steph. Hendr. Larive* en *Jac. Joh. Planjer*, de beide eersten en de vierde te Leyden, de derde te Alphen woonachtig, onder zekere bepalingen, vergunning, tot wederopzeggens toe, verleend voor eene schroefbootdienst van Leyden op Amsterdam en alle tusschenplaatsen, heen en terug, tot vervoer van reizigers en vrachtgoederen. Deze dienst wordt echter niet in werking gebragt dan na borgstelling en nadat de hoogste graad van snelheid voor de vaart is bepaald en het reglement met de tarieven zijn goedgekeurd.

— In het tweede kwartaal van 1852 heeft de *invoer* op Java en Madura bedragen *f* 2,520,183; waaronder *f* 43664 aan voortbrengselen van Europa en America; *f* 71119 van de west van Indie en Bengalen; *f* 175,661 van China, Manilla en Siam; *f* 2,229,739 van den Oosterschen Archipel; — de *uitvoer*: heeft beloopen *f* 2,216,999, waaronder *f* 1,139,375 aan voortbrengselen van den Oosterschen Archipel; *f* 20,776 van de westkust van Indie en Bengalen; *f* 47347 van China, Manilla en Siam; *f* 105,687 van Japan, en *f* 903,814 van Europa en America,

— In de bijeenkomst van de Tweede-Kamer van gisteren is ter tafel gebragt het eindverslag van de commissie van rapporteurs, betreffende de begrooting voor het departement van Oorlog, en heeft de voorzittter aangekondigd, dat tot voorzitter van de commissie voor de verzoekschriften is benoemd de heer *v. Nierop*.

Op de aanmerkingen van den heer *Godefroi* heeft de minister van Binnenlandsche Zaken geantwoord, dat hij overtuigd is van de noodzakelijkheid eener betere regeling van de medische politie; maar dat hij van zijnen voornaamsten steun in dezen, van de commissie, is beroofd, en wegens de menigte van wetten, die van zijn departement worden verlangd, geene bepaalde belofte kan doen, ten aanzien van den tijd, op welken eene dergelijke verordening zou kunnen worden voorgedragen. — Den heer *Gevers v. Endegeest* heeft de minister verzekerd, dat de uitkomsten der genomene proeven, nopens de inënting van het rundvee, zoodra mogelijk bekend zullen worden gemaakt.

De heer *Schiffer* heeft verzekerd, dat zijn stelsel voor de verbetering der rivieren bij deskundigen veel bijval vindt, en gemeend, dat de minister te veel vertrouwen stelt in de verslagen zijner ambtenaren; gelijk weder ten aanzien van het laatste onderzoek, betreffende het voorgevallene op den Hollandschen Spoorweg, zou gebleken zijn. — De minister heeft daarop te kennen gegeven, dat de Regering, betreffende de rivieren, alles gedaan heeft, wat van haar kon worden gevorderd, en dat, indien het stelsel van den Spr. mogt blijken beter te zijn dan het hare, hetzelve voorzeker, bij de tegenwoordige middelen ter bevordering van openbaarheid, zal zegevieren. Ten aanzien van het beklag over de weinige belangstelling, welke de Kamer ten opzigte van het onderwerp schijnt te betoonen, heeft de minister aangemerkt, dat men niet altijd hetzelfde geduld bij eene Vergadering kan verwachten, wanneer men op een eenmaal beslist vraagstuk wil terugkomen. — De heer *Schiffer* heeft bij zijn eenmaal te kennen gegeven gevoelen volhard.

De heer *Rochussen* heeft gemeend, dat omtrent de oorzaken van de laatstelijk op den spoorweg plaats gehad hebbende gebeurtenissen nog veel duisters heerscht, en dat het van nationaal belang is, dat deze duisterheid worde opgeheven; — dat het bekend gemaakte verslag omtrent het onderzoek nog niet voldoende kan worden geacht, om het openbaar vertrouwen te herstellen. De spr. heeft doen opmerken, dat de minister zelf aan dit onderzoek heeft deelgenomen, en heeft gevraagd, of het toeval is geweest, dat Z. E. al het hout in goeden toestand heeft gevonden, terwijl het bekend is, dat juist in den laatsten tijd belangrijke herstellingen aan den weg hebben plaats gehad. Hij heeft verklaard, een groot vertrouwen te stellen in de bekwaamheid der verslaggevers; maar heeft gemeend, dat, in den tegenwoordigen tijd, ook acht behoort te worden geslagen op de openbare denkwijze; — dat men ten aanzien van het buiten het spoor geraken der rijtuigen gerust behoort te worden gesteld, en dat daartoe nog moet blijken van de verholen oorzaken, welke tot dergelijke voorvallen aanleiding kunnen geven; — dat men welligt daartoe zou kunnen geraken door het instellen van eene nieuwe en gemengde commissie van onderzoek, zamengesteld uit personen van beproefde kunde en erkende eerlijkheid.

De minister heeft daarop te kennen gegeven, dat hij tusschen elken mijlpaal het hout heeft doen ontblooten, en zich heeft overtuigd van deszelfs goeden staat; — dat er gedurig herstellingen aan den weg plaats hebben, dit jaar niet meer, dan in het vorige jaar. Het is Z. E. verder voorgekomen, dat, indien men in de daad vermeent, dat het openbaar vertrouwen geschokt is, de wijze, waarop de spr. de zaak behandelt, niet geschikt kan worden geacht, om dit vertrouwen te herstellen. De minister heeft de benoeming van eene nieuwe commissie niet noodig geacht, als niet kunnende strekken om het doel, 't welk men beoogt, het herstel van het vertrouwen, te bereiken, en hij heeft ook geoordeeld, dat het bestaan van nog verholen oorzaken, waarvan de spr. heeft gewaagd, geenszins als bewezen kan worden aangenomen.

De heer *Rochussen* heeft te kennen gegeven, niet verder op de benoeming van eene speciale commissie te willen aandringen, maar zich overtuigd te houden, dat bij eene herhaling van soortgelijke ongevallen, als hebben plaats gehad, de minister zelf van de noodzakelijkheid van een contradictoir onderzoek overtuigd zal worden.

In den loop der beraadslaging heeft de heer *S. v. 's Gravesande* beweerd, dat de oorzaken der bedoelde gebeurtenissen niet moeten worden gezocht in de stukhouten, maar in de eind-verbindingen der spoorregels.

De heer *van Hall* is benoemd tot voorzitter van de commissie van enquête voor de belasting van het *zout*.

Zaturdag zal het additionele tractaat van handel en scheepvaart met de Vereenigde-Staten in de Afdeelingen worden onderzocht.

— Heden is in de Tweede-Kamer de beraadslaging over hoofdstuk V (*Binnenl. Zaken*) voortgezet.

Art. 73 gaf aanleiding tot een terugtred in de discussie van gisteren. — De heer *van Goltstein* betwistte heden andermaal de noodzakelijkheid van het aanleggen der wegen in Noord-Braband en Limburg, in dat art. opgenoemd; doch werd bestreden door de heeren *Meeussen*, *van der Heiden*, *van Wylick* en den minister van Binnenl. Zaken, die betoogden het algemeen nut en de noodzakelijkheid van den aanleg. Daarna is het art. met 54 tegen 4 stemmen aangenomen.

Art. 77 deed eene discussie ontstaan over het al dan niet wenschelijke van het behoud van het Rijks stoombootveer aan

den Moerdijk. De heeren *de Raadt*, *Storm* en *Blussé* verdedigen zeer het behoud van gezegd veer, en wenschten een nader onderzoek vóór het besluit tot opheffing ten uitvoer zou worden gebragt. De heer *Mackay* deelde in dezen wensch. — De minister heeft te kennen gegeven, dat de onderneming circa *f* 20,000 kost en ongeveer *f* 6000 opbrengt; dat dit reeds eene eerste reden is tegen het in stand houden, terwijl er overigens particuliere concurrentie genoeg bestaat om in de publieke dienst te voorzien. — Bij dezelfde gelegenheid heeft de heer *van Nierop* voorziening of tusschenkomst der Regering verzocht, met betrekking tot het veer van Amsterdam naar Buiksloot, hetwelk, ten gevolge der werkeloosheid van het gemeente-bestuur van Amsterdam, in zeer slechten toestand verkeert. De minister zal inlichtingen inwinnen omtrent de betrekking van de stad op dat veer, en daaruit nagaan, in hoe ver van regeringswege tusschenkomst zou kunnen worden verwacht.

De afdeeling onderwijs is daarna aan de orde gekomen.

De heer *van Lijnden* drong aan op de noodzakelijkheid der wettelijke regeling van het onderwijs, ook naar aanleiding van hetgeen in meer dan eene gemeente in Gelderland plaats heeft, met betrekking tot de vervulling van de onderwijzersplaats, tegelijk met die van koster, en wees wijders op de noodzakelijkheid der vervulling van den post van hoogleeraar in de godgeleerdheid aan de hoogeschool te Leijden.

De heer *van Goltstein* besprak het besluit tot afschaffing van het Staats-examen, *a.* uit het oogpunt van het regt; *b.* uit dat der doelmatigheid. Uit beide deze gezigtspunten vond hij het besluit te zijn nadeelig; het verzekert niet behoorlijk de studien; het verzwakt de instellingen van het middelbaar onderwijs.

Bij de verdere woordenwisseling over dit onderwerp, heeft de minister, antwoordende op eene vraag van den heer *van Lijnden*, betreffende de vervulling van eene openstaande hoogleeraarsplaats te Leyden, verklaard, dat eerlang daarin zoude worden voorzien, zoowel in 't belang der Hoogeschool, als der echte wetenschap.

De heer *Groen* heeft daarop aangemerkt, dat de minister daar had moeten bijvoegen: „ en in verband met het regt der Hervormde Gezindheid". Dit heeft de heer *v. Hoëvell* niet toegegeven, welke beweerde, dat de minister alleen te letten had op bekwaamheid en wetenschap, en dat niemand behoorde te worden achteruitgezet, of voorgetrokken, ter zake eener bepaalde rigting. De minister heeft 'er bijgevoegd, dat hij de woorden van den heer *Groen* niet regt heeft begrepen, noch het verband, waarin die zijn gebezigd. — Intusschen zijn al de art. van 82 tot 94 onveranderd aangenomen.

De afdeeling voor kunsten en wetenschappen heeft aanleiding gegeven tot onderscheidene vragen, nopens het Rijksarchief, de boekerij, de kabinetten van schilderijen en zeldzaamheden, de geologische kaart, de meteorologische waarnemingen, — waarop de minister heeft geantwoord.

Ten slotte is de geheele afdeeling onveranderd aangenomen, en een voorstel van den heer *Dommer*, om eene avondzitting te houden, met 34 tegen 23 stemmen afgewezen.

Voor morgen is de beraadslaging over de afdeeling armwezen aan de orde gesteld.

HAARLEM, 25 November.

In de zitting van den Gemeente-raad van heden, welke des avonds is voortgezet, zijn de posten van uitgaaf voor de stedelijke begrooting van 1853 vastgesteld; — met uitzondering van de voorgedragene sommen voor aflossing van schuld en voor onvoorziene uitgaven, als waarvan men de bepaling heeft uitgesteld, tot dat betreffende het al of niet behouden van den accijns op het geslagt van schapen en varkens zal zijn beslist.

Ten aanzien van het verleenen van de vereischte sommen voor het onderhoud der kazerne, hebben eenige leden gemeend, dat de kosten van dit onderhoud op de begrooting van het departement van Oorlog behoorden. Andere hebben daarmede geenszins ingestemd; — gewezen op het belang der stad bij de aanwezigheid van eene militaire bezetting, en op de ongunstige uitwerking van elders betoonde karigheid op dat stuk. — De voorgestelde som is goedgekeurd.

De sommen van *f* 700 voor den grond van de vischmarkt, van *f* 250 voor het gebruik van het orgel, en van *f* 1500 voor schadeloosstelling, wegens het ophouden van het begraven in de kerken, aan kerkmeesteren te verstrekken, hebben aanleiding gegeven tot het besluit, om eene commissie te benoemen van vijf regtsgeleerden, om de deswegens bestaande contracten te onderzoeken.

Voor het onderhoud der lantarens enz. is *f* 15,500 verleend. Het voorstel, om het opzigt over het aanhouden van het licht dezer lantarens aan de nachtwachts optedragen, onder toekenning van zekere premien, is niet aangenomen.

De som van *f* 750 voor de keurmeesters van de eetwaren is goedgekeurd, met het besluit om eene speciale commissie te benoemen, ten einde te onderzoeken, of deze betrekkingen voortaan niet zouden kunnen worden opgeheven.

Voor het Gymnasium is, in uitgaaf, verleend *f* 7908. Bij de overweging daarvan heeft de heer *Elias* aangemerkt, dat deze inrigting geenszins kan worden aangemerkt als eene aristocratische, maar veeleer als eene vrijzinnige, en als kunnende dienen om jongelingen uit den burgerstand in de gelegenheid te stellen ten einde de kundigheden te verkrijgen, die tot het bekleeden van de hoogste maatschappelijke betrekkingen kunnen leiden.

Bij de goedkeuring der benoodigde gelden voor verschillende Stads-scholen is besloten, eene commissie te benoemen voor het onderzoeken van de vraag, of van die scholen door sommige ingezetenen niet een te ruim gebruik wordt gemaakt, en commissarissen over de Teekenschool uittenoodigen, om een verslag in te dienen, nopens den tegenwoordigen toestand van deze inrigting. De voorgestelde toelagen van *f* 150 aan de Industrie-school en van *f* 300 aan de Naai- en Breischolen zijn niet verleend. Het voorstel van den Burgemeester om deze posten te behouden, is afgewezen, op grond, dat dergelijke inrigtingen werden beschouwd als niet in de termen te vallen, om uit de middelen der gemeente te worden ondersteund.

De som van *f* 1000 voor de galerij van schilderijen is verleend, ter zake van het belang der stad bij het behoud van dit Museum.

Betreffende *f* 9600 voor vestiging, onderhoud enz. van bedelaars in de kolonien van de Maats. van Weldadigheid, is de vraag gerezen, of dergelijke kosten ten laste der gemeente konden worden gebragt? Vermits reeds een regtsgeding aangaande deze verpligting aanhangig is, heeft men het raadzaam geacht, dit bedrag vooreerst uittetrekken. Gelijke aanmerking is gemaakt ten aanzien van de verpleging van behoeftige krankzinnigen op Meerenberg, waarvoor *f* 4,500 is verleend.

De toelage aan het Kraamvrouwen-fonds is van *f* 1200 op *f* 800 gebragt, met de erkende bedoeling, om deze ondersteuning gaandeweg geheel intetrekken.

Bij het verleenen van de som van *f* 4000 voor het tekort van het beheer der trekvaarten, is besloten, om aan eene daartoe te benoemen commissie optedragen het onderzoek van de vraag, in hoeverre het onderhoud van den straatweg naar Amsterdam nog, volgens de wet, ten laste der stad kan worden gebragt.

HAARLEM, 26 November.

In de zitting van den Gemeente-raad van heden is besloten, om vooral nog, voor de dienst van 1853, den stedelijken accijns op het geslagt van schapen en varkens te behouden.

De prov. Staten van Vriesland hebben, in hunne avondzitting van 23 November, met eene groote meerderheid van stemmen besloten, aan Z. M. een adres toetezenden, waarin aangedrongen wordt op het verleenen van concessie voor het maken der ontworpene spoorwegen in de noordelijke gewesten van dit Rijk, bijzonderlijk in Vriesland.

— Het bouwen van de nieuwe r. kath. Lieve-Vrouwe-kerk, op de Keizersgracht te Amsterdam, is aangenomen door den heer *van Berkum*, van Utrecht, voor *f* 84,600.

Het bouwen van eene kerk en pastorij voor de hervormde gemeente te Lutten, aan de Dedemsvaart, is aanbesteed voor *f* 11,519 aan *J. Vlugt*, aan de Dedemsvaart.

— Uit Meppel, 23 Nov., wordt gemeld, dat het geschil tusschen de directie van de Drentsche Kanaal-maatschappij en den aannemer in der minne vereffend is.

— De hooge-Raad heeft, bij arrest van 26 November, de vordering van *C. J. Enthoven* tegen de Erven van wijlen Z. M. Koning *Willem II*, tot betaling van leverantien, toegewezen, en de vordering van de Erven tegen *L. J. Enthoven*, tot vrijwaring, ontzegd, hoofdzakelijk uit overweging, dat, indien de betaling aan *L. J. Enthoven*, op welke de eisch tot vrijwaring zich grondt, is bewezen, dit feit aanleiding geeft tot terugvordering, maar niet tot vrijwaring.

— Het klooster Frenswegen, waarvoor, naar men meldt, eene aanzienlijke som geld (volgens sommigen, meer dan *f* 100,000) door de Jesuiten geboden is aan den eigenaar, den Vorst van Bentheim, ligt een kwartier uurs van Noordhorn, digt bij de grenzen van Overijssel, ongeveer twee uren van Ootmarssum. Het is in 't begin dezer eeuw door de orde der Augustijnen verlaten, en verkeert over 't algemeen nog in een vrij goeden toestand. De kloosterkerk vooral is fraai en bevat vele merkwaardigheden.

— De tot nu toe te Triëst ontvangene giften voor de nagelaten betrekkingen van de 9 omgekomen visschers van Hellevoetsluis, bedragen *f* 2,622.74.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 26 November. Den 25sten dezer in Texel binnengekomen: de stoomb. *Lion*, Londen. Gisteren nog: *Annagiena*, de Jonge, Newcastle, den 25sten uitgezeild: de stoomb. *Magnet*, Londen, en *Burgemeester Huidekoper*, Hull. Wind kompas rond.

Den 24sten Novbr. van Brouwershaven uitgezeild: *Hendrika*, Admiraal, Batavia; *Charles*, Ruark, Newyork.

Voor 11 Nov. te Constantinopel binnengeloopen: *Albert Schuringa*, Smit en *Anna*, Evers, beiden van Newcastle.

Den 13den Nov. te Civita Vecchia binnengekomen: *Catharina*, Kapper, Newcastle.

Te Napels binnengekomen; *Orseline*, Russo, Amsterdam.

Den 22sten Nov. van Deal uitgezeild: *J. C. Schotel*, van Beest Holle, Dordrecht n. Batavia; *Java Packet*, van der Meijden, Rotterdam n. Akyjab.

Den 22sten Nov. op de hoogte van Douvres *Helena Catharina*. de Boer, Amsterdam n. Alexandrie.

Den 16den Nov. op de hoogte van Portland: *Eva Johanna*, de Boer, van Dordrecht n. St. Ubes en Calcutta.

AMSTERDAM, 25 November. Het schip *Annechiena Johanna*, kapt. A. Rozema, 18 Oct. van Boness naar Koningsbergen vertrokken, is 7 dezer, op 60° 2′ n. b. en 2° 46′ o. l. in zinkenden staat door de equipagie verlaten, die door kapt. Andersen, voerende het schip *Apollo*, gered en 11 dezer te Grimstad aangebragt, van waar kapt Rozema, den 18den dezer met de overige manschappen te Groningen is aangekomen.

Vlissingen 23 November. Het schip *Neerlands Welvaren*, kapt. Hansens, van Marseille alhier binnen, is zwaar lek en moet lossen.

Gepraaid: 5 September op 28° 5′ Z. Br., 36° 36′ W. L., *Graaf van Nassau*, Sanders, van Amst. naar San Francisco.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.
25 *November* 1852. — 4½ *ure.*

		van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½ pct.	63 13/16	⅞	—
„ „	3 „	76¾	⅞	—
„ „	4 „	95 3/16	5/16	—
Amortisatie-Syndicaat . .	3½ „	—	—	—
Handelmaatschappij . .	4½ „	117¾	119	118
Oost-Indische Leening. .	4 „	94½	—	—
Aand. Holl. Spoorweg.		—	—	—
Leen. „ „ .	4½ pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½ „	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3 „	78¾	79	—
„ . . .	4½ „	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & C°. . . .	5 „	107⅞	108	107⅞
„ „ 1828/1829.	5 „	106½	—	—
Certificat. „ 1831/1833.	5 „	97	—	—
„ „ 1840	4 „	91 11/16	¾	—
„ bij Stieglitz. . .	4 „	91 3/16	—	—
„ „ „ N. .	4 „	91 1/16	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6 „	—	—	—
Certific. van „ . .	6 „	—	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .	*f*	162½	—	—
Obligatiën	4 pct.	85½	9/16	—
SPANJE, Obligatiën	1 „	24 11/16	¾	—
„	3 „	—	—	—
„ Binnenl. . .	3 „	45⅛	3/16	45⅛
Amortisable		6 3/16	—	—
Bew. Coupon		3⅜	½	3⅜
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5 pct.	—	—	—
„ „ „ . .	4 „	—	—	—
„ Metalliek . .	5 „	77 9/16	—	—
„ „ N. . .	5 „	91⅛	¼	91⅛
„ „ . .	2½ „	39 15/16	40 5/16	—
BELGIE, ...	2½ „	—	—	—
Rothschild, ...	2½ „	54	1/16	—
„	4½ „	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5 „	—	—	—
„ „ £ 200	5 „	—	—	—
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	5 „	41¼	—	—
„	4 „	37¾	13/16	—
Binnenlandsche à 1 conto	5 „	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	5½ „	—	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3¼ „	40⅛	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2 „	20 11/16	onbep.	—
MEXICO, Oblig. 1851	3 „	24½	11/16	24⅝
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.		4⅜	9/16	4 7/16

Oostenrijk Metall. La. B. 5 pc. 91. Brazilie geldl. 1839 van £ 100 5 pc. 100; dito 1843 100. Sardinie 5 pc. 96. Columbia Equador 4 3/16. Venezuela obl. uitgest. 16½. Grenada obl. uitgest. 11. Louisiana 5 pc. 99¾ à ⅞. — Beleening 2½. Prolongatie 2½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
BOON HARTSINCK, **Pres.**

De binnenl. fondsen waren heden goed prijshoudende. Aandeelen Handelm. bleven op 't laatst ½ pc. hooger dan gisteren. — Belgische fondsen willig; fransche hooger gevraagd; Spanje 3 pc. binn. aangeboden; portugesche en russische onveranderd; oostenr. metall. iets minder vast; Mexicanen en uitgest. Grenada's iets lager verhandeld.

Prijzen van Coupons: Metall. *f* 25,50; Napels. *f* 25,50; Div. in £ *f* 11,77½; Frans. *f* 56; Belg. *f* 56; Pruiss. *f* 34 7/16; Hamb. Russ. *f* 37⅛; Russen in Z. R. *f* 37⅝; Pools. in fl. *f* 28.

WEENEN, 25 November. De 5 pc. metall. 91⅛.

LONDEN, 25 November. De 3 pc. gecons. rescon. 101¼ à ⅜. Mexico 24¾ à 25. Spanje 1 pc. 25 à ¼. Sardinie 99¾ à 100.

PARIJS, 25 November. De 3 pc. renten 85 fr. 15; 4½ pc. 107 fr. 35. Spanje 3 pc binn. 45¾.

ANTWERPEN, 25 November. Belgie 2½ pc. 57⅜. Spanje 1 pc. 24⅜.

WISSELCOURS.

Amsterdam, den 26sten November 1852.

Petersburg 2/m. 186. *Porto* 3/m. 41¾. *Lisbon* 3 m. 41¾. *Hamburg* 2/m. *f* 35 3/16; idem zigt *f* 35 7/16. *Londen* 2/m. *f* 11,77½; idem zigt *f* 11,82½; alles geld. Disconto 2 pc.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 26 November. *Tarwe* bij gerijven; 130 ℔ w. b. Pools. *f* 315; 129 ℔ dito *f* 302; 132 ℔ Brunsw. *f* 282; 134 ℔ Kub. *f* 255. — *Rogge* bij partijen afgedaan; 122 ℔. Odessa *f* 188; 123 ℔ dito *f* 195, *f* 197, *f* 200; 114 ℔ gedr. *f* 168. — *Garst* prijsh.; 102 ℔ Vries. w. *f* 168. — *Koolzaad* Zeeuws. *f* 312; op 9 vat, Nov. *f* 345; April *f* 357; Sept. *f* 360.

AMSTERDAM, 26 November. *Kaapolie* iets williger; ord. cond. *f* 33¾; vliegend *f* 32¾; op levering prijshoudend; p° Dec. *f* 32¼; p° Mei 1853 *f* 34¼ à *f* 34. *Lijnolie* ord. cond. *f* 29½; vliegend *f* 28½. *Hennepolie* ord. cond. *f* 39¼.

DORDRECHT, 25 November. *Tarwe*, o. Zeeuws. en Inl. *f* 9,70 à *f* 10,30; dito nieuwe *f* 6 à *f* 9; zomer dito *f* 7 à *f* 7,70. *Rogge* o. Zeeuws. en Inl. *f* 6,40 à *f* 7,20; n. dito *f* 6,50 à *f* 7,50. *Garst* Zeeuws. en Vlaams. winter n. *f* 5,30 à *f* 5,50; zomer dito *f* 5 à *f* 5,20. *Spelt* *f* 3,50 à *f* 3,70. *Haver*, Inl. voeder n. *f* 2,20 à *f* 2,70; dito dikke *f* 2,40 à *f* 3,20. *Boekweit* *f* 196. *Boonen* paarden-n. *f* 5,40 à *f* 5,60; duiven dito *f* 6,30 à *f* 6,60; bruine dito *f* 10 à *f* 11; witte dito *f* 8,50 à *f* 10,50. *Erwten*, blaauwe n. *f* 8 à *f* 8,50; witte dito *f* 8,50 à *f* 10,50. *Koolzaad*, o. Zeeuws. en Overm. *f* 10 à *f* 10,80. *Kanariezaad* *f* 7,20 à *f* 7,80. *Hennepzaad* *f* 116.

Jar. Zeeuws., Vlaams. en Overm. *tarwe* wordt steeds schaarsch aangevoerd, en daarbij eenige vraag voor bakkerijen, zoo kon men grif vorige week prijzen bedingen; nieuwe dito, waarvan meer is aangebragt, waren puike soorten alleen tot boven notering te plaatsen, zoo dat voor uitgelezene tot *f* 10,30 betaald is; gemeene en mindere soorten zijn niet dan lager te verkoopen; men kan aannemen, dat deze kwaliteiten 40 à 50 cts. lager te noteren zijn. Oude en nieuwe Inl. *rogge* prijshoudend; vreemde is niet gepresenteerd. Winter- en zomer-*garst* met zeer beperkte vraag en 20 cents lager moeijelijk opteruimen. *Spelt* als voren. Voer-*haver* 20 cents en dikke 10 cents lager. *Boekweit* *f* 2 lager; Oosterhouts. *f* 196 en een partijtje Berg op Zooms. *f* 200 bij gerieven. *Paardenb.* 40 cts. en *duivenb.* 20 cts. lager; *bruine* en *witteboonen* zonder verandering. Blaauwe kook-*erwten* 50 cts. en witte 20 cts. lager afgegeven. *Koolzaad* £ 1 hooger; Zeeuwsch en Overm. in zakken £ 50, £ 53; gestort £ 54 en eene partij 2jarig van den zolder £ 53 verkocht; op termijn niets gepasseerd; op 9 vaten olie dadelijk te leveren £ 57 en in April £ 59 gelaten. In *lijnzaad* is gedaan 110, 111 p. Arch. à *f* 268; 112 p. Riga à *f* 263; 109 p. Egyptisch à *f* 280, en gelaten 114 p. Morchansky à *f* 295. *Hennepzaad* als voren geveild. *Kanariezaad* zonder verandering.

DELFT, 25 November. *Hooiboter* *f* 35 à *f* 40.

Uit het vroeger vermelde drietal van predikanten heeft de kerkeraad der Remonstr. Geref. Gemeente te Rotterdam, den 25sten Nov., op het tweetal gebragt de eerw. heeren *J. H. Maronier* en *C. W. van der Pot*, en daaruit dezen laatsten, pred. te Leijden, beroepen.

*** Ondertrouwd:
NOORDWIJK-BINNEN, 25 November 1852. Eenige kennisgeving.
J. J. HUBRECHT
en
S. W. VERSTER.

*** Getrouwd:
BRUMMEN, 19 November 1852.
E. E. BRANSZ.
Weduwenaar van *J. H. Bonsman*, met
G. NOORMAN.
Weduwe *P. A. Le Conge.*

*** Getrouwd:
TUIL, 24 November 1852. Eenige kennisgeving.
H. C. RIBBIUS,
beroepen Predt. van *Druten*, en
A. W. VAN GELLEKUM,
van *Deil.*

*** Getrouwd te TWELLO, den 24sten November 1852
A. C. ZERBEN,
Weduwnaar, met
B. HAM.
Eenige kennisgeving.

*** Den 8sten September 1852 beviel te MACASSAR, zeer voorspoedig van een' ZOON Vrouwe *J. M. E. WIJNEN* geb. *RIEMS.*

*** Heden beviel van eene welgeschapene DOCHTER *ANNA BAERSELMAN*, geliefde Echtgenoote van
SILVOLDE, 21 November 1852.
J. W. TEN CATE HUENDER.
Predikant.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER *J. SOLNER*, geboren *REERINK.*
LOCHEM, den 21sten November 1852.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER *J. VAN GELDROP*, geliefde Echtgenoote van
H. F. R. DUBOIS.
GROOTEBROEK, 21 November 1852.
Eenige kennisgeving.

*** Mijne geliefde Echtgenoote *MARIA LAMBERTINA CLINGE* beviel heden door Gods goedheid van een' welgeschapen ZOON.
OLDEBERKOOP, den 23sten November 1852.
J. DIJCK FLEDDERUS.
Eenige kennisgeving.

*** MIDDELBURG, 24 November 1852. Mijne hartelijk geliefde Echtgenoote *JOHANNA CATHARINA ACKERMANS*, beviel heden van een welgeschapen ZOON.
G. B. C. VAN DER FEEN.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel door Gods goedheid zeer voorspoedig van eene DOCHTER *C. A. L. C. VAN CONVENT TEN OEVER*, geliefde Echtgenoot van
ROTTERDAM, 24 November 1852.
M. P. KETELAAR.
Eenige kennisgeving.

*** Heden verloste zeer voorspoedig van een welgeschapen ZOON *G. OVERBOSCH*, geliefde Echtgenoot van
Js. KNOTTENBELT.
ELBURG, 25 November 1852.
Algemeene kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER *MARIA HONDIUS*, hartelijk geliefde Echtgenoote van
W. J. ELSENHORST.
HAARLEM, 25 November 1852.
Eenige kennisgeving.

*** ZWOLLE, den 25sten November 1852. Bevallen van een ZOON Vrouwe *F. J. QUEYSEN — QUEYSEN.*

*** Op den 21sten September ll., overleed in STRAAT SUNDA, na een ondernomen kruistogt, de Hoog-Edel-Gestrenge Heer P. A. M. HINLÓPEN, Kapitein-Luitenant ter zee, Kommandant van Z. M. Stoomschip *Hekla*, Ridder der Milit. W. O., van den Nederl. Leeuw, en van de Eikenkroon.

*** Het behaagde de Voorzienigheid heden, na eenen allergelukkigsten echt van bijna 12 jaren, van mijne zijde op te eischen, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote, CHARLOTTA MARGARETHA EBELL, in den ouderdom van 39 jaren, mij nalatende een zestal Kinderen, welke alle nog te jong zijn dit voor ons zoo smartelijk verlies te kunnen beseffen. God schenke mij de kracht tot onderwerping en berusting in zijnen heiligen en wijzen wil, en om mijn lot met lijdzaamheid te dragen.

AMSTERDAM, G. D. DAMMERS.
12 November 1852.

Door buitenlandsche familie-betrekkingen is deze eerst thans geplaatst kunnen worden.

*** Den 19^{den} November 1852 overleed te ARNHEM, voorzien van de H. Sacramenten der stervenden, in den ouderdom van 25 jaren, de Hoog-Wel-Geb. Vrouwe PAULINA PETRONELLA JOHANNA DIERT VAN MELISSANT, hartelijk geliefde Echtgenoote van M^{r}. C. J. C. H. VAN NISPEN.

*** Het behaagde den Almagtige heden na eene langdurige ongesteldheid, die plotseling een einde nam, van onze zijde weg te nemen, mijne dierbare Echtgenoot, Vrouwe HELENA CATHARINA MAAS, in den ouderdom van 46½ jaren, na eene Echtverbindtenis van ruim 22 jaren. P. O. VAN DER CHIJS.
LEYDEN, 23 November 1852.

*** Op den 23sten November 1852, overleed te HAARLEM, onze geliefde Dochter, GEERTRUI, ruim 22 jaren bereikt hebbende.

G. VAN BIJLEVELD.
M. E. VAN BIJLEVELD — WESTERFELT.
Eenige kennisgeving.

*** BREDA, 23 November 1852. Heden overleed tot mijne diepe smart, mijne geliefde Echtgenoote MARGARETHA GUILLELMINE HUYGENS, in den ouderdom van ruim acht en dertig jaren, aan de gevolgen van eene hevige tering; mij nalatende drie Kinderen, nog te jong om hun verlies te beseffen.

C. J. F. VAN DEN ENDEN.

*** Heden overleed op het alleronverwachtst aan eene Slijmberoerte, onze geliefde Zuster IDA EMMERIKA DAMME, in den ouderdom van ruim 65 jaren.

ROTTERDAM, *Uit aller naam,*
23 November 1852. J. KORENDIJKER DAMME.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, in den hoogen ouderdom van bijkans 80 jaren, onze geliefde Broeder en Behuwd-Broeder, Jonkheer Mr. ANTHONIJ WARIN, laatste afstammeling van het Geslacht van dien naam, Ridder van den Nederlandschen Leeuw, Oud Lid van de Tweede-Kamer der Staten-Generaal, mitsgaders Vice-President der Arrondissements-Regtbank alhier.

AMSTERDAM, JH^{r}. A. C. W. MUNTER.
23 November 1852. J. M. MUNTER, geb. WARIN.

*** Op den 23sten November 1852, is binnen HAARLEM overleden, Jonkvrouwe NICOLAA GEERTRUID HUYGHENS, in den ouderdom van ruim 69 jaren.

*** Heden overleed, tot bittere droefheid van mij en mijne Kinderen, mijne geliefde Echtgenoote GIJSBERTA VAN DER LEE, in den ouderdom van 52 jaren en 6 maanden. F. SCHMIDT.
ZEGVELD, 24 November 1852. Onderw.

*** Heden overleed, in den ouderdom van vier en zeventig en een half jaar, onze veelgeliefde Vader en Behuwd-Vader, de Heer EVERARDUS VAN DOESBURGH. Eene spoedige afneming van krachten, maakte aan zijn, voor ons zoo dierbaar leven, een einde. Het wederzien hier namaals moge onze bittere smart eenigzins leenigen, terwijl zijne nagedachtenis bij ons steeds in zegenend aandenken blijven zal. *Uit aller Naam,*

G. R. VAN DEN BERGH VAN DOESBURGH.
RHENEN, den 24sten November 1852.

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van bijna 78 jaren, de Hoog-Edele-Gestrenge Heer I. L. LAMBRECHTS, gepensioneerd Luitenant-Kolonel.

VIANEN, Eenige kennisgeving.
dèn 24sten November 1852.

Op uitdrukkelijk verlangen van den overledene zullen er geene uiterlijke teekenen van rouw worden gedragen.

*** Gisteren morgen overleed, na eene langdurige ongesteldheid, mijne hartelijk geliefde Zuster, JOHANNA CATHARINA TELTING, in den ouderdom van 37 jaren.

J. H. TELTING JR.
ZUTPHEN, den 24sten November 1852.

*** De diep bedroefde Ouders, maken alleen door dezen aan hunne Vrienden en Betrekkingen bekend, dat hun teederbeminde en Ouderlievende jongste Zoon MICHAËL LUDOLF, aan de gevolgen der vermoeijenissen bij de Expeditie op *Palembang* den 17^{den} Mei, in den ouderdom van 24 jaren is overleden.

BATENBURG, J. B. F. VAN OLHOFF.
25 November Gepensioneerd Ritmeester en
1852. Vrouwe A. L. R. VAN OLHOFF,
geb^{e}. THEBEN TERVILE.

*** Heden overleed in den ouderdom van 63 jaren, mijn waarde Echtgenoot, MATTHEUS JACKSON.

HILLEGOM, A. JACKSON,
24 November 1852. GARNER.
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Op den 3^{den} November 1852, overleed in den ouderdom van 64 jaren, de Heer DANIEL HISSINK, geliefde Echtgenoot van C. B. HISSINK,
AMSTERDAM, ZIELKENS.
25 November 1852.

*** De ondergeteekende betuigt langs dezen thans gebruikelijken weg, zijnen hartelijken dank zoo wel binnen als buiten de Stad, voor de vele bewijzen van deelneming in de langdurige ziekte, bevalling, afsterven van het Kindje en het droevig overlijden zijner teederbeminde Echtgenoote, door hem ondervonden.

'SGRAVENHAGE, J. F. DEYKERHOFF.
25 November 1852.

*** Voor de menigvuldige en hartelijke bewijzen van deelneming, ons betoond bij het overlijden van onzen geliefden oudsten Zoon *François*, betuigen wij door dezen, ook namens onze Kinderen en Behuwd-Kinderen, den welmeenendsten dank. P. GUY DE CORAL.

AMSTERDAM, F. C. W. GUY DE CORAL.
27 November 1852. VAN KERCHEM.

*** Die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den Boedel en Nalatenschap van den Heer GERARDUS FEIJE, Weduwenaar van *Genoveva Sevenstern*, te Haarlem overleden, worden verzocht aangifte te doen vóór den 10^{den} December 1852, bij N. J. VAN BEMMEL of BERN. LANS, te Haarlem, als Executeuren Testamentair.

*** *De Plaatselijke Schoolcommissie te* MAASSLUIS, verlangt ten dienste der Stads-Armen- en Tusschenschool: Een' ONDERMEESTER van minstens den 3^{den} Rang. Zij die eenigzins ervaren zijn in de Wis- of Stuurmanskunst, en geschikt om die te onderwijzen, zullen bij voorkeur in aanmerking komen; behalve de voordeelen uit dat Onderwijs voortvloeijende, zal hij een jaarlijks inkomen genieten van *ƒ* 250. Men gelieve zich met *vrachtvrije* Brieven aan te melden bij den Secretaris dier Commissie, H. W. VOLLENHOVEN VAN DAALEN.

*** Op eene niet talrijke School wordt liefst ten spoedigste gevraagd: Een KWEEKELING of ONDERMEESTER, die lust en begeerte heeft, de Kinderen in de leer en vermaning des Heeren te helpen onderwijzen en op te voeden. Men vervoege zich om nadere inlichtingen in *persoon* of met *franco* Brieven, onder Letter A., bij den Boekhandelaar H. HORNEER, te Gorinchem.

*** Men vraagt in eene der Zuid-Hollandsche Steden: Eene SECONDANTE van de Prot. G., grondig onderwijs kunnende geven in de Holl. en Fr. talen, voorzien van eene acte van toelating in Zuid-Holland, liefst die eenigen tijd als zoodanig werkzaam was. Adres met *franco* Brieven, onder de Letters Sec., bij den Boekhandelaar C. L. BRINKMAN, te Amsterdam.

*** Tegen Februarij verlangt men, in een groot Huis, eene EERSTE BEDIENDE, voor de Wasch, enz., tevens bekwaam om de Huishouding waar te nemen, onder toezigt van de Vrouw des Huizes. Alsmede eene BEKWAME KEUKENMEID, beide van de Protestantsche Godsdienst. Adres met *franco* Brieven, onder Letter H., in den Kantoorwinkel van L. HOLTKAMP, Beurssteeg te Amsterdam.

*** DE BOSSON SENIOR, Apotheker en Chemist te Dordrecht, vraagt ten spoedigste, tegen een ruim Salaris, een BEDIENDE in zijne Affaire. Brieven *franco*.

*** Er wordt gevraagd op een voornaam Dorp in Gelderland: Een JONGELING, tusschen de 15 en 18 jaren oud, om werkzaam te zijn in eene Kruideniers-Affaire, en tevens de Banketbakkerij te leeren, tegen betaling van een matig Kostgeld. Adres *franco*, aan de Letter A., bij den Boekhandelaar A. M. DE JONG, te Apeldoorn.

*** Een' Jongeling van de P. G., sedert eenige jaren als Grutter werkzaam, zag zich gaarne tegen primo Mei als GRUTTERSKNECHT geplaatst, kunnende de beste getuigschriften produceren, zullende meer op eene goede behandeling dan wel op ruim salaris gelet worden. Adres met *franco* Brieven, onder Lett. H., Postkantoor Almelo.

*** ***ƒ 16000*** te bekomen als **Eerste Hypotheek** op Landerijen, met genoegzame overwaarde, tegen billijke Renten. Te bevragen bij den Notaris M^{r}. C. C. VAN DER SCHALK, te Noordwijk-Binnen.

*** Eene JUFVROUW van de Prot. Godsdienst en van fatsoenlijke Familie, zag zich gaarne tegen Februarij geplaatst als Gouvernante of als Jufvrouw van Gezelschap bij eene eenige Dame, of wel Heer of Dame.

Adres met *franco* Brieven, Letter A., bij de Boekhandelaren J. G. v. TERVEEN & ZOON, te Utrecht.

*** *On demande à Amsterdam en qualité de Gouvernante, une DEMOISSELLE de la religion Protestante, à même de donner une éducation soignée à quatre jeunes demoiselles de l'age de sept à douze ans. On aimerait trouver quelqu'une qui pût également enseigner les élemens du piano. Une connaissance parfaite de la langue Française est surtout requise. S'Adresser par lettres affranchies sous l'initiale M., chez le libraire C. M. VAN GOGH, Leidsche straat près du Keizersgracht à Amsterdam.*

*** *Une Demoiselle de la réligion protestante, qui s'est vouée depuis nombre d'années à l'instruction et à l'éducation de jeunes Demoiselles, aimerait trouver une place de GOUVERNANTE, par préférence dans une famille résidant aux Grandes-Indes. On est prié, de s'adresser avec des lettres affranchies sous l'initiale H., au Libraire BOELENS, à Zwolle.*

*** Bij de Ondergeteekende is, zoo als in vroeger jaren, dagelijks

SCHILDPADSOEP

te bekomen, per Portie of per Therine; ook REEVLEESCH, als Bouten, Simmers en ordinaire FAISANTEN.

Haarlem, A. PFAFF, M^{r}. Kok en Poelier,
26 *November* 1852. Kleine Houtstraat.

*** **FRANCK'S GEZONDHEIDS-PILLEN**

zijn zacht Laxerend, Slijmafdrijvend en nuttig bij Lever-Ongesteldheden. Men adressere zich, *franco*, te Rotterdam, bij den Heer F. E. VAN SANTEN KOLFF, Apotheker.

BELANGRIJK BERIGT. Al de Doosjes die niet met *groen lak* waarop de Letters A. R. verzegeld zijn, moeten als *namaak* beschouwd worden.

*** **L. KOEKENHEIM, Tandmeester,** zal den 29sten, 30sten dezer en 1 December te spreken en te ontbieden zijn bij den Heer G. GROOT, op het Verdronken Oord te Alkmaar, den 2^{den} December aan het Nieuwe-Diep bij de Wed. IHNE, en verder dagelijks aan zijn domicilie, Nieuwe Hoogstraat, N°. 278, te Amsterdam.

? ? ?

Men zoekt gelegenheid tot overname eener bij voorkeur ten platten lande of in eene kleine stad gevestigde en uitgeoefend wordende FABRIJK, van niet zeer grooten omvang, en zoodanig, dat daarin met vrucht toepassing kan worden gemaakt van Schei- en Natuurkundige kennis. Men adressere zich met opgave van standplaats, prijzen en omschrijving der zaak, *franco* onder Lett^{s}. X. W. 32, aan het Bureau van het Alg. Handelsblad te Amsterdam.

*** VERKOOPING op Dingsdag den 30sten November 1852, des voormiddags ten 10 ure: Van eene partij IEPEN BOOMEN, waaronder eenige buitengemeen zwaren, voorts eenige ESSCHEN en LINDEN BOOMEN, alsmede eene partij ESSCHEN, EIKEN en BERKEN HAKHOUT. Alles staande in den *Haarlemmerhout*, *Plein aan de Nieuwe Kerk*, *Botermarkt*, *Kamp*, *aan de Vest bij het Zijlhek*, *Bolwerk*, en op diverse plaatsen binnen de Stad Haarlem.

*** HOUTVERKOOPING op de Hofstede *Rusthoek*, nabij den Straatweg, onder Loosduinen, op Zaturdag den 4^{den} December 1852, des morgens ten 10 ure, ten overstaan van den Notaris A. J. MURRAY, residerende te Monster, van: Zware opgaande IEPEN-, ESSCHEN-, DENNEN- en POPULIER-BOOMEN, waaronder geschikt voor Werkhout, eene partij zwaar EIKEN-, BERKEN-, ELZEN-, ESSCHEN- en WILLIGEN HAKHOUT, eenig nog in den vollen grond staande EIKEN-, ELZEN-, ESSCHEN-, ESCHDOORN-, BERKEN- en ander BOETPLANTSOEN, onderscheidene soorten LAANBOOMEN, BLOEMHOUT en HEESTERS, en eenige AFBRAAK: alles gemakkelijk per as en te water te vervoeren.

*** HOUTVERKOOPING op het *Huis te Bennebroek*, op *Dingsdag den 7^{den} December* 1852, des morgens *ten tien ure*, van eene groote Partij *extra zwaar* EIKEN-, ELZEN-, ESSCHEN- en andere soorten van HAKHOUT, mitsgaders 30 stuks *zware* IEPEN-BOOMEN, geschikt voor *Werkhout* en eenige *zware* POPULENBOOMEN; kunnende *zeer gemakkelijk* zoowel *te Water als te Land* vervoerd worden.

*** VERKOOPING van zware en gave EIKEN- en IEPENBOOMEN, op de Ridderhofstad *Hardenbroek*, bij Langbroek, op Dingsdag den 7^{den} December 1852. Kunnende te Water vervoerd worden.

*** HOUTVERKOOPING op *'t Clooster* te *Heemstede*, *Woensdag* 8 *December* 1852, van eene groote Partij *extra zwaar* voor het meerendeels ESSCHEN-HAKHOUT en WILLIGEN-PAALHOUT.

Woensdag 15 *December* 1852, van eene zeer groote Partij, waaronder *Extra Zware* EIKEN-, IEPEN-, ESSCHEN-, BEUKEN-, SPARREN- en POPULEN-BOOMEN, vele EIKEN geschikt voor BERGROEDEN. Op de *Hofstede* is UIT DE HAND TE KOOP droog SPALHOUT en d^{o}. TAKKEBOSSEN.

*** VERKOOPING, op Donderdag den 9^{den} December 1852, des morgens ten 10 ure, aan het zoogenaamde *Paarden-Kerkhof*, onder Noordwijkerhout, van extra zwaar EIKEN-, ESSCHEN- en ELZEN HAKHOUT.

*** De Notaris T. J. VAN EVERDINGEN, te Tiel, zal namens den Heer M. J. VERSTEEGH VAN TEISTERBANT, te Avezaath, verkoopen: op Vrijdag 10 December 1852, 's voormiddags om 10 ure, bij de Wed. *van Ooijen*, te Kapel-Avezaath:

Circa **60** Perceelen extra zware gave IEPEN BOOMEN, staande te Kapel-Avezaath, bij het Huis van wijlen den Heer H. VERSTEEGH.

*** HOUTVERKOOPING op de Hofstede *Bronstee* te *Heemstede*, *Vrijdag* 10 *December* 1852, 's morgens 10 *ure*, van *extra zwaar* ESSCHEN- en ELZEN-HAKHOUT en eene groote partij ESSCHEN-RIJSHOUT.

*** HOUTVERKOOPING op het *Slot te Heemstede*, *Dingsdag* 14 *December* 1852, 's morgens 10 *ure*, van eene groote Partij *extra zwaar* ESSCHEN-, ELZEN- en WILLIGEN-HAKHOUT en eene groote Partij ESSCHEN-, LINDEN- en POPULEN-BOOMEN, geschikt voor *Werkhout*.

*** HOUTVERKOOPING in den Vogelenzang, op *Marienbosch*, op Dingsdag den 14^{den} December 1852, des morgens ten 10 ure precies, van eene mooije partij zwaar ESSCHEN-, EIKEN-, ELZEN- en BERKEN HAKHOUT.

*** HOUTVERKOOPING op de Hofstede *Rooswijk*, onder Velsen, op Vrijdag 17 December 1852, 's morgens 10 ure, van eene groote partij HAKHOUT.

*** N. J. VAN BEMMEL, J. H. BRINKMAN, J. VAN DER VLUGT en T. A. LIWIJN, Makelaars, presenteren (als lasthebbende van hunne Principalen) op Zaturdag den 27sten November 1852, in het Logement *den Gouden Leeuw*, te Haarlem, in publieke Veiling te verkoopen, ten overstaan van den Notaris Æ. WALAARDT SACRÉ:

N°. 1. Een HUIS en ERVE, staande en gelegen te Haarlem, aan de W. Z. van de Kruisstraat, get. Wijk 5, N°. 621, Kadaster Sectie C, N°. 402, ter grootte van 1 Roede, 40 Ellen.

N°. 2. Een hecht, sterk, HUIS en ERVE, staande en gelegen te Haarlem, aan de Z. Z. van de St. Ursulasteeg, waarachter eenen grooten Tuin, get. Wijk 5, N°. 553, Kadaster, Sectie C, N°. 231, ter grootte van 3 Roeden, 50 Ellen.

N°. 3. Een Stuk WEI- of HOOILAND, gelegen even buiten doch onder de Jurisdictie der Stad Haarlem, aan de Leidsche Trekvaart, geteekend Sectie F, N°. 207, ter grootte van 1 Bunder, 38 Roeden, 20 Ellen.

N°. 4. Een Stuk WEI- of HOOILAND, naast het voorgaande, geteekend Sectie F, N°. 208, ter grootte van 1 Bunder, 9 Roeden, 50 Ellen.

De Perceelen N°. 3 en 4 zullen eerst ieder afzonderlijk, en daarna gecombineerd worden geveild en afgeslagen.

Breeder bij Billetten omschreven en nadere informatien bij bovengemelde Makelaars.
De Bewijzen van Eigendom en Veilconditien, zullen drie dagen vóór en op den Verkoopdag ter visie liggen, ten Kantore van den Notaris voornoemd.

*** N. J. VAN BEMMEL, J. H. BRINKMAN, J. VAN DER VLUGT en T. A. LIWIJN Makelaars, presenteren (als lasthebbenden van hunne principalen) in openbare veiling te verkoopen, op Zaturdag 27 November 1852, in het Logement *den Gouden Leeuw* te Haarlem, ten overstaan van den Notaris Mr. H. A. F. D. VAN MEEUWEN.
Een HUIS en ERVE aan de Noordzijde van de Hoogstraat te Haarlem, get. W. 2 N°. 189, Kad. Sectie D N°. 2183, groot 43 Ellen.
Breeder bij Biljetten en informatien bij gemelde Makelaars, terwijl de Bewijzen van Eigendom en Veilconditien, 3 dagen vóór en op den Verkoopdag te zien zijn, ten Kantore van den Notaris voornoemd.

ST. NICOLAAS GESCHENKEN.

VAN DRUTEN & BLEEKER, te *Sneek*, geven uit:

DE ONDEUGENDE KINDEREN.

EEN VERMAKELIJK PRENTENBOEK;

MET RIJMEN VAN

J. J. A. GOEVERNEUR.

18 Pagina's Plaatwerk in 4to. gebonden in Karton *f* 1,25.

JONGENSPRET,

EEN GESCHENK VOOR

HOLLANDSCHE JONGENS,

VAN J. J. A. GOEVERNEUR.

MEISJESVREUGDE,

EEN GESCHENK VOOR

HOLLANDSCHE MEISJES,

VAN J. J. A. GOEVERNEUR.

Van beide prijs met zes zwarte Plaatjes ingenaaid *f* 0,90. Met gekleurde Plaatjes in karton *f* 1,20. Idem in heel linnen, met Vergulden Titel op 't Plat *f* 1,30.

KEUR

DER NIEUWSTE EN BELANGRIJKSTE

REISBESCHRIJVINGEN,

VOOR DE JEUGD BEWERKT DOOR

P. VAN OS,

INSTITUTEUR TE SNEEK.

2 Deelen in kl. 8vo, met 8 Plaatjes. *f* 3,60.
Ook onder den Titel:

REIZEN DER ENGELSCHEN

TER ONTDEKKING

EENER NOORDWESTELIJKE DOORVAART DOOR DE NOORDELIJKE IJSZEE NAAR DEN STILLEN OCEAAN.

2 Deelen in kl. 8vo, met 8 Plaatjes en gebonden in heel linnen met Vergulden Titel op 't Plat. *f* 3,90.
Er wordt zoo dikwijls gevraagd naar Werkjes voor aankomende Jonge Lieden, in den smaak van *Robinson Crusoë* en soortgelijke, dat de Uitgevers getracht hebben, door de uitgave van deze Reizen voor Jonge Lieden daaraan te voldoen. Zij vestigen bijzonder de aandacht van Ouders en Onderwijzers op deze voor Geschenken en Prijzen zeer aanbevelenswaardige Werkjes.

KUNSTKRONIJK

MET EENE

LOTERIJ VAN KUNSTWERKEN, ZONDER NIETEN.

De Uitgever K. FUHRI te 's Gravenhage, berigt aan het Kunstlievend Publiek dat deze nieuwe Jaargang van de KUNSTKRONIJK grootendeels zal gesierd worden door fraaije

STAALGRAVUREN,

zoodat het PLAATWERK van dit Maandschrift ditmaal niets te wenschen zal overlaten. De reeds uitgegevene Platen zijn,

OP STAAL:

HET BOSCHHEK.	DE FAVORIET.
EEN ZEESTRAND IN HOLLAND.	DE LIEFHEBBER.
	DE MOEDER.

IN STEENDRUK:

KINDERVREUGDE, naar de Schilderij van F. BRAEKELEER.
HOUTSPROKKELEN, naar de Schilderij van J. J. V. D. MAATEN.
DE KLEINE BEDELAARSTER, naar de Schilderij van E. VERVEER.
Terwijl de 9de, 10de, 11de en 12de Aflevering bevatten zullen:

OP STAAL. DE WINDMOLEN.
„ THOMAS MOORE.
IN STEENDRUK. DE DIENSTMAAGD EN DE PAPEGAAI, NAAR D. BLES.
„ ITALIAANSCHE FAMILIE, naar C. KRUSEMAN.

Met den eersten December wordt de 9de tot de 12de Aflevering uitgegeven en worden daarbij tevens de LOTEN algemeen verzonden. Van de vrij aanzienlijke verzameling van KUNSTWERKEN welke onder de Inteekenaren zullen verloot worden, wordt te Amsterdam en te 's Gravenhage eene **OPENBARE TENTOONSTELLING** gehouden. Alle Boekhandelaren des Rijks zijn in de gelegenheid gesteld de eerste Afleveringen der KUNSTKRONIJK ter bezigtiging uit te geven. Prijs van de KUNSTKRONIJK met HET LOT is *f* 10.

ALBUM DER SCHOONE KUNSTEN.

NOORD- EN ZUID-NEDERLANDSCH

ROMANTIESCH, KRITIESCH EN HISTORIESCH KUNSTBLAD.

EENE GALLERIJ VAN DE VOORNAAMSTE HOLLANDSCHE EN VLAAMSCHE KUNSTENAARS EN KUNSTWERKEN ONZES TIJDS.

Inhoud der laatste Afl.:

De Portretten van Dr. N. BEETS en Dr. J. J. VIOTTA.

Litteratuur:

W. J. HOFDIJK, Bij eene Schilderij van *C. Lieste.*
R. BENNINK JANSSONIUS, Licht en Duister.
J. VAN BEERS, Vrouwenliefde.
C. SEPP, Wat heeft de welsprekendheid aan het Christendom te danken.
J. J. VIOTTA, (Liederkransje van *J. P. Heye* op Muziek door)
A. J. V. D. AA, Biogr. Woordenboek der Nederlanden Lett. B., Vel 6 — 10.

De prijs van elke Maandelijksche Afl. is *f* 1,25.

Bij de onderstaande H. H. Boekhandelaren zijn Ex. ter inzage voorhanden en Programma's verkrijgbaar: Alkmaar, *Joh. Roem;* Amsterdam, *Loman & Reudler* en *J. Noordendorp;* Amersfoort, *J. v. Wermeskerken;* Arnhem, *Stenfert Kroese;* Breda, *de Graauw;* Delft, *W. Beets;* Deventer, *A. ter Gunne;* Doesburg, *A. Mongers en Zoon;* Doetinchem, *W. J. Raadgeep;* Dockum, *A. Schaafsma;* Dordrecht, *H. R. van Elk;* Gorinchem, *W. Stockhuizen;* 's Gravenhage, *Thierry & Mensing;* Groningen, *R. J. Schierbeek;* Hellevoetsluis, *H. G. van Steeden;* 's Hertogenbosch, *Gebr. Muller;* Hoorn, *Gebr. Vermande;* Kampen, *K. van Hulst;* Leeuwarden, *Gebr. Borgrink;* Leyden, *Jac. Hazenberg;* Medemblik, *S. C. Koning;* Middelburg, *v. Benthem & Jutting;* Monnikendam, *S. Koker;* Nijmegen, *Cranendoncq & Zoon;* Rotterdam, *H. V. v. Gogh;* Schiedam, *P. J. van Dijk;* Sneek, *v. Druten & Bleeker;* Tiel, *Wed. Wermeskerken;* Texel, *C. J. Honigh;* Utrecht, *J. G. Broese;* Vlissingen, *N. J. Mestdagh;* Wageningen, *W. J. Tibout;* Weesp, *G. G. Brugman;* Zaandam, *H. F. v. d. Scheer;* Zierikzee, *S. Ochtman Jr.;* Zutphen, *J. H. A. Wansleven;* Zwolle, *Wed. H. Meijer.*

Haarlem, November 1852. J. J. VAN BREDERODE.

SINT NIKOLAAS.

NUTTIGE EN GOEDKOOPE PRENTENBOEKEN,

door G. VAN SANDWIJK.

Uitgave van J. SCHUITEMAKER te Purmerende.

1. **DE KLEINE REISIGER** door ons Vaderland en O. I. Bezittingen, in 4to, met 16 Kaartjes, en 48 Plaatjes *f* -,90.
2. **GESCHIEDENIS VAN ONS VADERLAND**, van de Batavieren tot op onzen tijd, in 4to, met 120 Plaatjes .... „ 1,—.
3. **BIJBELSCHE GESCHIEDENIS**, bevattende het geheele O. en N. Verbond, in 4to, met 192 Plaatjes .... „ 1,40.
4. **LEZEN EN ZINGEN**, Een leerzaam Prentenboek, in 4to, met 16 tweestemmige Liederen en 56 Plaatjes „ -,90.
5. **DEUGD EN VREUGD**, Geschetst in 80 Tafereelen uit het Kinderlijk Leven, in 4to met 80 Plaatjes „ -,80.
6. **SPREEKWOORDEN**, Aanschouwelijk voorgesteld en verklaard, in 4to, met 48 Plaatjes .... „ -,60.
7. **DE DIERENWERELD**, Beschouwing der levende, bezielde Wezens onzer Aarde, in 4to, met 168 Plaatjes .... „ 1,20.
8. **LEVENSBESCHRIJVINGEN** van voorname Vaderlandsche Mannen, in 4to, met 64 Plaatjes ..... „ ,80.
9. **VERTELLINGEN EN LIEDJES**, Een onderhoudend Mengelwerk, in 4to, met 65 Plaatjes ..... „ ,60.
10. **NATUUR EN KUNST**, Een nuttig en onderhoudend Mengelwerk, in 4to, met 48 Plaatjes ..... „ -,60.

NB. Al deze Werkjes worden bij **12tallen**, voor *Prijs-Uitdeelingen*, *Scholen* en *Catechisatiën* tot minderen prijs afgeleverd, naar verkiezing in *Cartonnenband* of *Ingenaaid.*

11. **PRENTENMAGAZIJN VOOR DE JEUGD.** In 8 kwarto Deelen, met 960 Plaatjes, netjes Gecartonneerd en te zamen vervat in stevigen Koker .... *f* 10,—.

*** Door de Boekhandelaars LOMAN & REUDLER, te Amsterdam, is uitgegeven en in alle Boekwinkels des Rijks verkrijgbaar gesteld:

HANDBOEK DER PHYSICA & METEOROLOGIE,

DOOR

Dr. JOH. MULLER.

UIT HET HOOGDUITSCH VERTAALD DOOR

Dr. F. RIENDERHOFF.

Een Boekdeel in groot 8°., met 519 Houtsneê - Figuren.

Prijs *f* 5. In Linnen Band, met Gouden Stempel *f* 5,40.

*** Bij P. N. VAN KAMPEN, te Amsterdam, komt van de pers:

Handboek der ALGEMEENE EN BIJZONDERE

GEZONDHEIDSLEER

VAN

Dr. Fr. OESTERLEN.

Uit het Hoogduitsch vertaald en voor Geneeskundigen en andere beschaafde Lezers bewerkt, door Dr. As. DOYER Az. (Voortgezet door Dr. G. A. N. ALLEBÉ, Schrijver van *de ontwikkeling van het Kind*, enz.)
Met eene voorrede van Prof. **W. VROLIK.**
1e Aflev., met een Kaartje, bevattende een *Overzigt der Luchtstroomen.* *f* 1,80.
Het geheele Werk zal in 4 ongelijkmatige Afleveringen, te zamen ongeveer den prijs van *f* 8, bedragende, compleet zijn. Omtrent de belangrijkheid van het onderwerp, vooral in ons land en in dezen tijd, raadplege men de voorrede van Prof. VROLIK, en omtrent den rijken inhoud het alom van dit werk verspreide berigt.

*** Bij den Uitgever S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven, en zijne Correspondenten, worden voor **1853** Abonnementen aangenomen, op de Tijdschriften:

I. MARIA EN MARTHA.

LEKTUUR voor CHRISTEN VROUWEN en MOEDERS, met een *Bijblad voor Kinderen*, genaamd: **MOEDERS SCHOOT;** met Plaatjes. Prijs per Jaarg. van 12 N°. *f* 4,80, zonder het Bijblad *f* 3,60.

II. MOEDERS SCHOOT.

Verhalen en Versjes voor Kinderen, met Plaatjes. Prijs per Jaarg. van 12 N°. *f* 1,50.

III. DE STADS- EN DORPS-BIBLIOTHEEK.

MENGELINGEN.

UIT HET GEBIED DER GODSDIENST EN ZEDEKUNDE, DER LAND- EN VOLKENKENNIS DER ROMANTIEK EN POEZY.
Met Platen. Prijs per Jaarg. van 12 N°. *f* 3,90.
NB. De Stukken in deze **goedkoope** Tijdschriften, zijn van onze beste Schrijvers en Schrijfsters.

GESCHIEDENIS DER MARTELAREN.

De Boekhand. C. L. BRINKMAN, te Amsterdam, zal binnen eenige dagen verzenden: Prospectus en Proeve van Bewerking eener goedkoope uitgave van eene **GESCHIEDENIS DER MARTELAREN**, naar de echte bronnen bewerkt en met een aantal Platen voorzien.

*** Bij A. JAGER, Boekhandelaar, Water, voor de Papenbrug te Amsterdam, ziet het licht:

ALMANAK VOOR HET SCHOONE EN GOEDE 1853.

Onder Redactie van Mevrouw A. L. G. BOSBOOM TOUSSAINT, met vijf uitmuntende Staalgravures, in Rood Linnen Prachtband .... *f* 1,80.
De Bijdragen zijn geleverd door Mevr. *A. L. G. Bosboom Toussaint*, en de Heeren *S. J. van den Bergh*, Mr. *J. van Lennep*, *A. Beeloo*, *Joh. C. Zimmerman*, *J. A. Alberdingk Thym*, *N. Beets*, *J. J. van Oosterzee*, *E. J. Potgieter*, *A. L. Lesturgeon*, *H. J. Schimmel* en *T. van Westrheene Wz.*

*** Bij G. PORTIELJE, te Amsterdam, is op heden van de Pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

HET LEVEN VAN OLYMPIA MORATA,

een Tafereel uit den Tijd van de **HERVORMING** in **Italië**, door **JULIUS BONNET**, naar de 2e vermeerderde uitgave uit het Fransch, door ***G. W. STEMLER***, Predikant te Amsterdam. Met eene Plaat à *f* 2,30.
Voor Huisgezinnen en Leesgezelschappen, voor iederen beschaafden Lezer, is de Levensgeschiedenis van deze hoogst merkwaardige en onnavolgbare Vrouw aanbevelingswaardig. Van dit Werkje hebben ook in *Duitschland* en *Engeland* meer dan ééne uitgave het licht gezien.
NB. Het is een waardige tegenhanger van: ANGELUS MERULA de Hervormer en Martelaar des Geloofs 1530—1557, door den Hoogleeraar ***W. MOLL***, in 1851, bij bovengenoemde uitgegeven. Prijs *f* 2,95.

*** Door den Boekhandelaar N. DE ZWAAN, te *Utrecht*, is uitgegeven:

AMY HARRINGTON,

OF DE ZEGEPRAAL DES GELOOFS.

Naar het Engelsch, door J. B. RIETSTAP.

1 Deel in 8°, met keurig Titelvignet .... *f* 3,25.
Aan de beminnaren van degelijke Romantische Lectuur wordt dit Werk vol vertrouwen aanbevolen.

Door bovengenoemden Boekhandelaar is heden verzonden:

GODS ALMAGT IN DE WERKEN DER NATUUR,

DOOR

HEINRICH ZSCHOKKE.

3e en 4e Aflevering. Prijs 40 Cts. per Afl.
Zoodra de 6de Aflevering van dit Werk verschenen is, wordt het niet meer voor de Inteekenprijs afgeleverd, maar wordt de prijs op 50 Cts. per Afl. gebragt.
Het Werk is compleet in 10 Afleveringen.

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.